

YASED INSIGHTS **COVID-19 SALGINI VE TÜRKİYE'NİN MALİYE POLİTİKASI**

Toplantı Notu
23 Ekim 2020

KATILIMCILAR:

Konuk Konuşmacılar: Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı Mehmet Arabacı, Altınbaş Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı ve Mali Hukuk Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Leyla Ateş

Moderatörler: YASED Vergi ve Teşvikler Çalışma Grubu Başkanı ve KPMG Şirket Ortağı Emrah Akın, YASED Genel Sekreteri Serkan Valandova

DEĞERLENDİRİLEN KONULAR:

EMRAH AKIN, YASED VERGİ VE TEŞVİKLER ÇALIŞMA GRUBU BAŞKANI & KPMG ŞİRKET ORTAĐI

- Uluslararası yatırımları çekmek istiyorsanız verilen vergisel ve mali teşviklerin şirketlerin operasyonel maliyetlerine yönelik olarak vergi ve faiz öncesi kârlarını arttıracak şekilde olması gerekmektedir. Örneğin; gelir vergisi stopajı, faiz desteği, SGK indirimi, enerji desteği gibi destekler olması gerekmektedir.
- Bütçe tasarısından görüldüğü kadarı ile Dijital Hizmet Vergisi bu seneyi 900 milyon TL ile kapatacak. Gelecek sene için de %58'lik radikal bir artış ile 1,4 milyar TL'ye ulaşması beklenmektedir.

MEHMET ARABACI, GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI

- **Yeni Ekonomik Programında yer alan ithal yoğunluğu yüksek ürünlerin vergi oranlarının gözden geçirilmesi ve dijital dünyadaki hizmetlerin vergilendirilmeleri konulu eylem maddelerini nasıl değerlendiriyorsunuz?**
  - İthal yoğunluğu yüksek ürünlerin vergi oranlarının gözden geçirilmesi konusu ÖTV IV Sayılı Liste'de yer alan ürünlerin vergi oranlarının gözden geçirilmesi olabileceği gibi otomobiller ve cep telefonları gibi ürünler üzerindeki vergi oranlarının yeniden değerlendirilmesi olarak da yorumlanabilir.
  - Dijital Hizmet Vergisi Türkiye'de de diğer ülke örneklerinde olduğu gibi uygulamaya konulmuştur. Fransa'da çıkan uygulamaya çok yakın bir uygulama olarak hazırlanmıştır. Mart ayında yürürlüğe girdikten sonra pandeminin de ortaya çıkması ile dijital alanda vergilendirme konusu daha da önem kazanmıştır.
- **Türkiye'deki Dijital Hizmet Vergisi mevzuatındaki kapsamın genişliği, konunun belirsizliği ve oranın yüksekliği eleştiriler arasında yer alan kısımlar. Bu konuda çalışmalar gündemde var mıdır?**
  - DHV Kanunu kapsamı, AB direktifinde yer alan ve dijital ortama sirayet eden tüm konuları bünyesine almaya çalışarak belirlenmiştir. Belirsiz görülen konuları da bize iletebilirse

mükellefler yanıtlamaya çalışırız. Oranı da en yüksek uygulayan ülkelerden birisi olduğumuzu kabul ediyoruz ama %1 oranına kadar indirmeye de Cumhurbaşkanına yetki verilmiş ve hizmet türlerine göre farklılaştırmaya da imkan tanınmıştır. Uygulamanın gerçekleştiği geçmiş dönemlerden elde edilen tecrübe ile bu konularda önümüzdeki dönemlerde değişikliklere gidilebilir.

- **KDV iadesinin hızlı ve doğru bir şekilde geri alınabilmesi şirketler açısından önemli bir konu. Bu konuda önümüzdeki dönemde ne gibi çalışmalar planlanmaktadır?**
  - 120 milyar TL civarında bir KDV iadesi öngörülmektedir. 1 Nisan 2020 itibari ile de tüm iade raporları elektronik ortamda alınıyor hale gelmiştir. Önümüzdeki dönem hedeflerimiz arasında da bu iade raporlarının tamamen elektronik ortamda hazırlanıyor olmasına imkan tanımak vardır.
- **İstisna ve muafiyetlerin azaltılması, oran farklılıklarının giderilmesi yönündeki çalışmalar KDV oranı için de düşünülüyor mu?**
  - Sistemimizde çok fazla istisna ve muafiyetin olmasının nedeni devreden KDV'nin iadesinin olmamasından dolayıdır. Devreden KDV'nin iadesi konusu da bütçede yaratacağı ciddi açıktan dolayı ertelenmektedir.
- **Kayıt dışı ekonomi konusunda bir eylem planımız var. Bunun dışında önümüzdeki dönem bir çalışma öngörülmekte midir?**
  - Kayıt dışılığa sevk eden yüksek vergi oranlarının indirilmesi ya da kaldırılması siyasi iradenin takdiridir ama bunun dışında ne yapılabilir diye bakmamız lazım. Alkol ve tütünde kayıt dışılığı önlemek adına alternatiflerine ulaşamama veya üretememe konusunda adımlar atılmaktadır.

PROF. DR. LEYLA ATEŞ, ALTINBAŞ ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ DEKANI VE MALİ HUKUK ANABİLİM DALI BAŞKANI

- **Covid-19 salgını nedeni ile Türkiye’de alınan mali önlemleri dünyadaki örnekler ile de karşılaştırdığınızda nasıl değerlendiriyorsunuz?**
  - Türkiye de dünya ile paralel olarak hem mali hem iktisadi önlemlerini geniş kapsamlı olarak aldı. Bu önlemlerin hacminin GSMH’ye olan oranına baktığımızda, IMF verilerine göre, Türkiye’nin %12,8 oranı ile G20 ülkeleri arasında en büyük destekleri veren ülkeler arasında olduğunu göstermektedir.
  - Bu önlemleri üç sınıfta kategorize edebiliriz. Birincisi, virüsün yayılmasını, kişisel ve ekonomi üzerindeki ani etkilerini önleyici ve hafifletici geçici tedbirlerdir. İkincisi, kamu harcamalarının artması ve kamu gelirlerindeki azalma nedeni ile mali konsolidasyon tedbirleridir. Üçüncüsü ise, ekonomik iyileşmeye katkıda bulunacak mali teşviklerdir.
  - Meclis gündeminde olan Torba Yasa kapsamında ekonomiyi iyileştirmeye yönelik bazı önlemlerin alınmaya başlandığı da görülmektedir. Örneğin Kurumlar Vergisi oranının düşürülmesi önerisi bu kapsamda değerlendirilebilir. Ancak bu indirim sonrası kamu gelirlerinde açılan boşluk nasıl ve kimler üzerinden doldurulacak ve bu konuda herhangi bir etki değerlendirmesi yapıldı mı gibi sorular akla gelmektedir.

- **Dijital Hizmet Vergisi (DHV) uygulaması hakkındaki değerlendirmeleriniz nelerdir?**
  - 2015 yılından beri konunun üzerinde çalışan OECD 5 yıl sonra dahi bir karara varamamasının nedeni ekonominin değişmesi ve somut ürün ve hizmetlerin vergilendirilmesine yönelik olarak geliştirilmiş vergi sisteminin dijital ortama uygun olacak şekilde tekrar gözden geçirilmesinin ve kuralların yeniden yazılmasının gerekliliğinin ortaya çıkmasıdır.
  - OECD tüm ülkelere tek taraflı uygulamalara gidilmemesini önermesine rağmen yayınladıkları bir rapora göre 42 ülkenin bireysel DHV uygulamasını yürürlüğe koyduğunu göstermektedir.
  - Ancak yeni her uygulamanın yürürlüğe girmesi ile birlikte mükelleflerin karşılaştıkları belirsizliklerden kaçınmıyoruz.
- **Pandemi sonrasında nasıl bir vergi dünyası ile karşı karşıya kalacağız? Neler öne çıkacak?**
  - Dijital hizmetlerin vergilendirilmesi dışında, çevresel emisyonu dayalı vergiler, finansal işlem vergisi, servet vergileri, kripto paralara uygulanabilecek vergiler, küresel olağanüstü kazanç vergisi dünyada konuşulan yeni vergi türleri.
  - Bunlarla birlikte sistemde yeni teşviklerle de karşılaşacağız.
  - Ayrıca, vergi kayıp ve kaçaklarının da önlenmesi üzerine de yeni gelişmeler olacaktır.
- **Kayıt dışı ekonomi ile ilgili değerlendirmeleriniz nelerdir?**
  - Rakamları ortaya koymadıktan sonra bu konuda ciddi bir adım atılamayacaktır. Kamuoyunda gündem yaratılması gerek. Böylelikle alınan önlemlerin içselleştirilmesi ve uygulanmasının sağlanması şart.